

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U MOSTARU
Broj: 58 0 P 162547 18 Gž
Mostar, 18. 1. 2022. godine

Kantonalni sud u Mostaru, u vijeću sastavljenom od sudija: Zorana Krtalića, predsjednika vijeća, Tatjane Mijatović i Nade Hamović-Kovačević, članova vijeća, u parničnom postupku tužioca „UniCredit Bank“ d.d. Mostar, Ul. kardinala Stepinca b.b, Mostar, koga zastupa punomoćnik Robert Muselimović, advokat iz Mostara, protiv tuženih: 1. -----, 2. ----- i 3. -----, koje tužene pod 2 i 3 zastupa punomoćnica ----- iz Mostara, radi isplate, v.sp. 26.451,35 KM, odlučujući o žalba tuženih ----- protiv presude i presude po priznanju Opštinskog suda u Mostaru broj 58 0 P 162547 15 P od 16. 1. 2018. godine, na sjednici vijeća održanoj 18. 1. 2022. godine, donio je:

RJEŠENJE

Žalba se uvažava, prvostepena presuda i presuda po priznanju ukida i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovni postupak.

Obrazloženje

Prvostepeni sud donio je presudu i istovremeno presudu po priznanju kojom je tužene solidarno obavezao da tužiocu isplate dug u ukupnom iznosu od 26.451,35 KM sa zakonskom zateznom kamatom koja na iznos glavnog duga od 24.182,68 KM teče od 1. 4. 2015. godine, kao dana podnošenja tužbe pa do isplate, te da tužiocu nadoknade troškove parničnog postupka u iznosu od 3.677,20 KM.

Prvostepenu presudu blagovremenim žalbama pobijaju svi tuženi.

Žalbu tuženog ----- prvostepeni sud je smatrao neurednom (iako je u istoj naveden broj i datum presude koju pobija, a u suštini su navedeni i razlozi), pa ju je vratio na uređenje, a nakon što je tuženi dostavio dopunu žalbe rješenjem od 23. 4. 2018. godine prvostepeni sud je žalbu odbacio. ----- uložio je žalbu i na rješenje od 23. 4. 2018. godine, ali prvostepeni sud nije cijenio njenu urednost, niti je istu dostavio na odgovor tužiocu, pa drugostepeni sud ne može raspravljati o toj žalbi.

Tuženi ----- žalbu izjavljuju zbog svih zakonom propisanih razloga. Navode da sud nije mogao u istoj izreci objediniti presudu i presudu po priznanju, da je nezakonito odbijen njihov prijedlog da se sasluša prvotuženi i prijedlog da se od tužioca pribave dokazi o osiguranju kredita, da nije odlučeno o zahtjevu iz podneska od 18. 10. 2017. godine, da se nezakonito poziva na dokumente koji nisu provedeni kao dokazi, da uz nalaz i mišljenje vještaka tuženim nije dostavljena priložena dokumentacija, da se, osim prigovora zastare, prvostepeni sud nije izjasnio o drugim prigovorima tuženih. Smatraju da je pogrešno utvrđeno kako su žalioци obaviješteni o otkazu ugovora o

kreditu, da je ugovorna odredba o otkazu ništavna jer je suprotna čl. 1067. ZOO, da tužilac ne može svoje potraživanje naplatiti od jemaca prije nego je pokušao od glavnog dužnika i da je tužilac morao prvo pokušati potraživanje naplatiti po osnovi upisanog založnog prava.

Tužilac nije odgovorio na žalbu.

Ispitujući pobijanu odluku u okviru žalbenih razloga i razloga na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti u smislu čl. 221. Zakona o parničnom postupku¹ (dalje: ZPP), odlučeno je kao u izreci iz sljedećih razloga:

Iz spisa proizilazi da je tužilac podnio tužbu radi naplate duga po ugovoru o dugoročnom kreditu broj 4/38873 od 14. 4. 2014. godine (dalje: Ugovor) kojom je pravni prednik tužioca kao davalac kredita odobrio kredit tuženom ----- kao korisniku kredita. Tužene ----- smatra odgovornim za ispunjenje obaveze kao jemce koji su se solidarno obavezali na ispunjenje obaveze uz korisnika kredita. Prema navodima tužbe, tuženi nije ispunjavao ugovorne obaveze, pa je tužilac više puta opominjao sve tužene i na kraju otkazao Ugovor.

Iz odgovora na tužbu proizilazi da tuženi ----- nije osporavao potraživanje tužioca, a iz zapisnika sa pripremnog ročišta proizilazi da je u cjelosti priznao tužbeni zahtjev. Prvostepeni sud je nastavio raspravu u koju je uključio i prvotuženog pozivajući ga da predloži dokaze i da pristupi na glavnu raspravu. Žalioci su predložili saslušanje svih parničnih stranaka, pri čemu nisu naveli okolnosti o kojima bi isti bili saslušavani, a prvostepeni sud ih nije pozvao da to učine.

Prvostepeni sud je zaključio da je tuženi ----- u cjelosti priznao tužbeni zahtjev, pa je primjenom čl. 180. ZPP u odnosu na njega donio presudu po priznanju.

Prijedlog žalilaca da sud službenim putem zatraži otplatni plan kredita i konto karticu i dokaze o sredstvima osiguranja kredita odbijen je primjenom čl. 134. ZPP sa obrazloženjem da tuženi nisu dokazali da su sami pokušali pribaviti dokumentaciju.

Prijedlog žalilaca da se sasluša tuženi ----- odbijen je jer je ovaj tuženi priznao tužbeni zahtjev.

U obrazloženju presude pobrojani su izvedeni dokazi među kojima nisu ugovor o jemstvu na nepokretnoj imovini, izjave jemaca i ovlaštenja na popunu bjanko mjenice, a u zadnjem odlomku na 2. stranici (neoznačene brojem) prvostepeni sud konstatuje da sastavni dio ugovora o kreditu čine i ugovor o jemstvu na nepokretnoj imovini, izjave jemaca i ovlaštenja na popunu bjanko mjenice.

Prvostepeni sud zaključuje da je tužilac 4. 2. 2015. godine otkazao Ugovor i da je danom dostave ukupno potraživanje tužioca dospjelo, ali ne obrazlaže koji je to datum i kako je isti utvrđen.

Žalioci su obavezani na isplatu primjenom čl. 998. ZOO, sa obrazloženjem da ugovor o jemstvu obavezuje jemca samo ako je izjavu o jemčenju učinio pismeno, pa iz činjenice da su žalioci potpisali Ugovor izvodi zaključak da su preuzeli obavezu da će ispuniti punovažnu i dospjelu obavezu korisnika kredita ako ovaj to ne učini.

Odluku o troškovima postupka prvostepeni sud donosi primjenom čl. 386. st. 1. ZPP i sve tužene podjednako obavezuje da plate sve troškove tužioca: od sastava tužbe, zastupanja na ročištima do troškova vještačenja.

Iz navedenog proizilazi osnovanost žalbenih navoda tuženih.

¹ "Službene novine Federacije BiH" broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

Odredbom čl. 180. st. 1. ZPP propisano je da ako tuženi do zaključenja glavne rasprave prizna tužbeni zahtjev, sud će bez daljeg raspravljanja donijeti presudu kojom usvaja tužbeni zahtjev (presudu na osnovu priznanja). Dakle, prvostepeni sud je bio dužan da odmah na pripremnom ročištu, nakon izjave tuženog ----- da u cjelosti priznaje tužbeni zahtjev, bez daljeg raspravljanja donese u odnosu na njega presudu po priznanju, jer ga riječima „sud će“ zakon na to izričito upućuje.

Odredbom čl. 208. ZPP u st. 1. propisani su razlozi zbog kojih se može pobijati presuda, a u st. 3. razlozi za pobijanje presude na osnovu priznanja. Presudom na osnovu priznanja sud usvaja tužbeni zahtjev u cjelosti, dok meritornom presudom može odbiti čitav ili dio tužbenog zahtjeva, pa je jasno da ne može jednom odlukom donijeti meritorna presuda i presuda na osnovu priznanja.

Prvostepeni sud je suprotno propisanom nastavio postupak sa tuženim ---- (time ga izložio daljim troškovima postupka, na čije plaćanje ga je na kraju i obavezao bez obzira što ovaj tuženi nije odgovoran za troškove nakon izjave o priznanju), te presudu na osnovu priznanja donio uz meritornu presudu, što nije predviđen oblik presude odredbama ZPP. Iako prvotuženi nije uložio žalbu, izreka presude je zajednička za sve tužene, što znači da je i u odnosu na žalioce donesena presuda po priznanju, pa je već zbog ovoga ostvaren razlog za ukidanje iz čl. 227. st. 1. tač. 1. ZPP.

Prijedlog za provođenje bilo kojeg dokaza stranka treba obrazložiti tako da sudu i suprotnoj stranci bude jasno koje činjenice će se time utvrđivati. Utvrđuju se samo sporne činjenice (čl. 125. ZPP), pa sud na pripremnom ročištu odlučuje o čemu će se raspravljati i koji dokazi će se izvesti na glavnoj raspravi. Prvostepeni sud nije pozvao tužene da obrazlože na koje okolnosti žele da se saslušaju sve stranke, pa nije imao zakonsku osnovu da odbije prijedlog samo zbog toga što je prvotuženi priznao tužbeni zahtjev.

Odredba čl. 134. ZPP na koju se prvostepeni sud pozvao obrazlažući odluku o odbijanju prijedloga žalioca da se službenim putem zatraži otplatni plan kredita, konto kartice i dokazi o sredstvima osiguranja kredita odnosi se na organe vlasti ili pravne osobe kojima je povjereno vršenje javnih ovlaštenja, a ne na stranku. Po opisu predloženih dokaza sudu je trebalo biti jasno da se radi o dokumentima kojima raspolaže tužilac, pa je trebao primjenom čl. 135. st. 1. ZPP pozvati tužioca da u određenom roku dostavi tražene isprave, naravno ako cijeni da su od značaja za rješavanje spora.

Osnovani su i žalbeni navodi da se prvostepeni sud nije izjasnio o prigovorima tuženih iznesenih u odgovoru na tužbu, a na šta ga upućuje odredba čl. 191. st. 4. ZPP.

Osnovani su žalbeni navodi da je sud trebao pozvati vještaka da priloge nalaza i mišljenja dostavi i za tužene (obzirom da je dokumentacija tužioca), kako bi se isti mogli kvalitetno izjasniti o navedenom dokazu.

Prvostepeni sud je odluku zasnovao dijelom i na ispravama koje nisu provedene kao dokazi, uz netačnu tvrdnju da su iste sastavni dio Ugovora, jer to ne proizilazi iz sadržaja Ugovora. To što su u čl. 6. pobrojana sredstva obezbjeđenja kredita (koja nisu ni bliže određena) ne znači da su ona sastavni dio Ugovora.

Pogrešnom primjenom navedenih zakonskih odredbi prvostepeni sud je uskratio tuženim da raspravljaju pred sudom, a to je uticalo na donošenje zakonite i pravilne

presude, pa je primjenom čl. 227. st. 1. tač. 1. i tač. 2. ZPP donesena odluka kao u izreci.

U ponovnom postupku prvostepeni sud treba prije svega voditi računa o pravilnoj primjeni čl. 997. i čl. 998. Zakona o obligacionim odnosima² i sadržaju Ugovora, a nakon toga će moći ocijeniti koje povrede postupka na koje je ukazano u drugostepenoj odluci treba otkloniti.

Predsjednik vijeća
Zoran Krtalić

² “Službeni list SFRJ” broj 29/78, 39/85 i 57/89, „Službeni list R BiH“ broj 2/92 i 13/94, „Službene novine Federacije BiH“ broj 29/03

KANTONALNI SUD U MOSTARU
Broj: 58 0 P 162547 18 Gž
Mostar, 18. 1. 2022. godine

Predsjednik vijeća: Zoran Krtalić

Članovi vijeća: Tatjana Mijatović

Nada Hamović-Kovačević
